

Robert Louis STEVENSON

TREASURE ISLAND

Роберт Льюїс СТІВЕНСОН

ОСТРІВ СКАРБІВ

*Переклад з англійської
Олександра ГОНЧАРА*

КИЇВ • ЗНАННЯ

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)
С80

Серія “БІЛІНГВА”
заснована 2019 року

Усі книги серії “Білінгва” виходять друком мовою оригіналу без скорочень і адаптації та у перекладі українською. Текст твору на сторінках книги розташований паралельно.

Стівенсон, Роберт Льюїс

С80 Treasure Island = Острів скарбів / Роберт Льюїс Стівенсон ; пер. з англ. Олександра Гончара. — К. : Знання, 2022. — 411 с. — Англ. і укр. мовами. — (Білінгва).
ISBN 978-617-07-0657-7 (Білінгва)
ISBN 978-617-07-0864-9

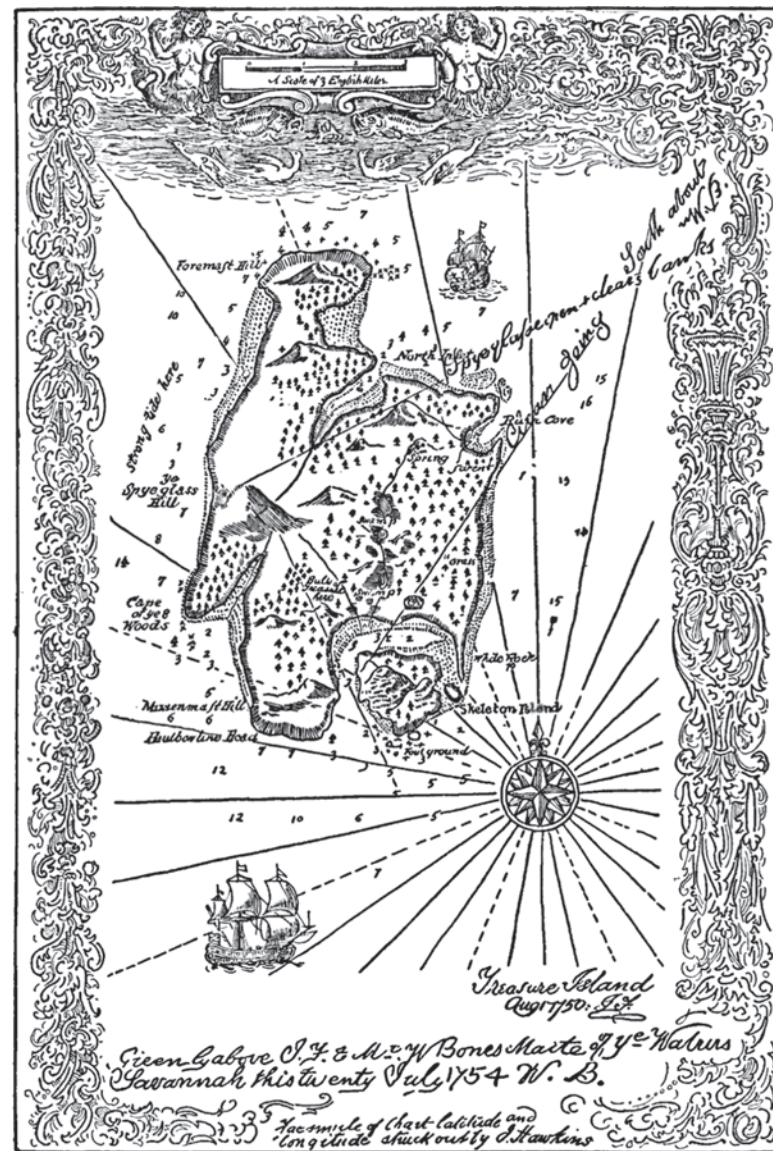
Роберт Льюїс Стівенсон (1850—1894) — знаменитий англійський письменник шотландського походження, представник неоромантизму, перлиною творчості якого є роман “Острів скарбів”.

Автор майстерно доводить, що небезпеки безлюдного острова, підступність жадібних піратів і таємничі скарби — це саме те, що потрібно юному мрійникові для найзахопливішої подорожі у житті. А прихильність багатьох поколінь читачів, яка зробила цю книгу класикою світової літератури, тільки підтверджує вдалість такого рецепту пригод.

УДК 821.111
ББК 84(4Вел)

ISBN 978-617-07-0657-7
(Білінгва)
ISBN 978-617-07-0864-9

© О. Гончар, переклад українською, 2015—2022
© Видавництво “Знання”, оформлення, 2022
© Видавництво “Знання”, серія “Білінгва”, 2019—2022

To S. L. O.,
an American gentleman,
in accordance with whose classic taste
the following narrative has been designed,
it is now, in return for numerous delightful hours,
and with the kindest wishes,
dedicated by his affectionate friend,

THE AUTHOR

Семюелю Ллойд Осборну,
американському джентльмену,
завдяки класичному смаку якого
і була написана ця повість,
з почуттям щирої дружби,
найкращими побажаннями
та на знак подяки за багато
чудових годин, проведених разом,

АВТОР

TO THE
HESITATING PURCHASER

If sailor tales to sailor tunes,
Storm and adventure, heat and cold,
If schooners, islands, and maroons
And Buccaneers and buried Gold,
And all the old romance, retold
Exactly in the ancient way,
Can please, as me they pleased of old,
The wiser youngsters of today:

— So be it, and fall on! If not,
If studious youth no longer crave,
His ancient appetites forgot,
Kingston, or Ballantyne the brave,
Or Cooper of the wood and wave:
So be it, also! And may I
And all my pirates share the grave
Where these and their creations lie!

ЧИТАЧЕВІ,
ЩО ВАГАЄТЬСЯ

Якщо моряцька пісня й байка,
Холодний вітер, шторм і спека,
Заховані скарби й піратів зграйка,
Безлюдні острови і моря небезпеки
Та всі казки й легенди старовинні,
Розказані, немов колись,
Тобі, такому молодчині,
Як і мені, цікавими здались —

Бери мерщій, читай цю книжку!
Та якщо ні... Коли не любий
Сучасній молоді нітрішки
Славетний Кінгстон,
Беленстайн хоробрий,
Романи Купера про ліс і море...
Ну, що ж... Тоді не маю що сказати,
Іду туди, де всі мої пірати!

THE OLD BUCCANEER

Chapter 1

THE OLD SEA DOG
AT THE 'ADMIRAL BENBOW'

Squire¹ Trelawney, Dr Livesey, and the rest of these gentlemen having asked me to write down the whole particulars about Treasure Island, from the beginning to the end, keeping nothing back but the bearings of the island, and that only because there is still treasure not yet lifted, I take up my pen in the year of grace 17—, and go back to the time when my father kept the 'Admiral Benbow' inn, and the brown old seaman, with the sabre cut, first took up his lodging under our roof.

I remember him as if it were yesterday, as he came plodding to the inn door, his sea-chest following behind him in a hand-barrow; a tall, strong, heavy, nut-brown man; his tarry pigtail falling over the shoulders of his soiled blue coat; his hands ragged and scarred, with black, broken nails; and the sabre cut across one cheek, a dirty, livid white. I remember him looking round the cove and whistling to himself as he did so, and then breaking out in that old sea-song that he sang so often afterwards:

'Fifteen men on the dead man's chest —
Yo-ho-ho, and a bottle of rum!'

¹ Squire — a man of high social standing who owns and lives on an estate in a rural area, especially the chief landowner in such an area; a title given to a magistrate, lawyer, or judge in some rural districts.

СТАРИЙ ПІРАТ

Глава 1

МОРСЬКИЙ ВОВК У ТРАКТИРІ
“АДМІРАЛ БЕНБОУ”

Сквайр¹ Трелоні, доктор Лівсі та кілька інших джентльменів не раз зверталися до мене з проханням детально викласти на папері від початку до кінця все, що я знаю про Острів скарбів, не оминаючи нічого, крім місця розташування самого острова, адже там і досі залишаються ще невивезені скарби. А тому сьогодні, року Божого 17..., я беру в руку перо і повертаюся думками в ті часи, коли мій батько тримав трактир “Адмірал Бенбоу”, в якому винайняв кімнату старий засмаглий моряк зі шрамом від шаблі на щоці.

Я добре пам'ятаю, ніби це було учора, як він пришкандибав до дверей трактиру, а за ним на ручному візку прикотили його моряцьку скриню. То був високий, сильний, дебелий чоловік із дуже смаглявим обличчям. На спину його брудного, блакитного колись кітеля спадала засмальцьована кіска. У нього були шорсткі, порубцьовані руки з чорними та поламаними нігтями, а поперек щоки ятрів бруднувато-білим відтінком шрам від шаблі. Пригадую, як він, посвистуючи, оглянув нашу бухту, а тоді раптом загорланив стару моряцьку пісеньку, яку так часто співав згодом:

П'ятнадцять душ на скриню мерця —
Йо-хо-хо, і пляшка рому!

¹ Сквайр — скорочена форма англійського дворянського титулу — есквайра. В Англії та США — титул суддів і місцевих службових осіб; той, хто має цей титул. (*Тут і далі — прим. перекладача.*)

in the high, old tottering voice that seemed to have been tuned and broken at the capstan¹ bars. Then he rapped on the door with a bit of stick like a handspike² that he carried, and when my father appeared, called roughly for a glass of rum. This, when it was brought to him, he drank slowly, like a connoisseur, lingering on the taste, and still looking about him at the cliffs and up at our signboard.

‘This is a handy cove,’ says he, at length; ‘and a pleasant sittuated³ grog-shop. Much company, mate?’

My father told him no, very little company, the more was the pity.

‘Well, then,’ said he, ‘this is the berth for me. Here you, matey,’ he cried to the man who trundled the barrow; ‘bring up alongside and help up my chest. I’ll stay here a bit,’ he continued. ‘I’m a plain man; rum and bacon and eggs is what I want, and that head up there for to watch ships off. What you mought⁴ call me? You mought call me captain. Oh, I see what you’re at — there’; and he threw down three or four gold pieces on the threshold. ‘You can tell me when I’ve worked through that,’ says he, looking as fierce as a commander.

And, indeed, bad as his clothes were, and coarsely as he spoke, he had none of the appearance of a man who sailed before the mast; but seemed like a mate or skipper, accustomed to be obeyed or to strike. The man who came with the barrow told us the mail had set him down the morning before at the ‘Royal George’; that he had inquired what inns there were along the coast, and hearing ours well spoken of, I suppose, and described as lonely, had chosen it from the others for his place of residence. And that was all we could learn of our guest.

¹ Capstan — a machine for moving or raising heavy weights that consists of a vertical drum which can be rotated and around which cable is turned.

² Handspike — a wooden rod with an iron tip used as a lever on board ship.

³ Sittuated = situated.

⁴ Mough (*dial.*) — alternative form of *might*.

Голос у нього був старечий — високий і деренчливий — наче він надірвав його, тягнучи кабестан¹. За мить він постукав у двері якоюсь подібною на важіль палицею, на котру спирався, а коли з’явився мій батько, грубим голосом звернувся до нього, зажадавши склянку рому. Коли її принесли, він почав поводити пити, наче гурман, смакуючи кожний ковточок, і при цьому все ще поглядаючи на навколишні скелі та на вивіску нашого закладу.

— Зручна бухта, — нарешті мовив він. — І непогане місце для трактиру. Багато у вас тут відвідувачів, друже?

Батько відповів, що постояльців, на жаль, дуже мало.

— Чудово! — зрадів незнайомиць. — Це те, що мені треба! Гей-но, приятелю! — гукнув він до чоловіка, який котив на візку його речі. — Ходи-но сюди і допоможи витягти нагору мою скриню! — І додав: Я поживу тут трохи. Чоловік я простий. Ром, бекон і яєчня — от і все, що мені треба. А для повного щастя ще той мис, з якого добре видно кораблі в морі. Як мене звати? Ну... Кличте мене капітаном. Ех, я вже бачу, що вас так непокоїть. Ось, тримайте... І він кинув на поріг три-чотири золоті монети. — Нагадаєте, коли проїм і проп’ю їх! — сказав він з таким суворим виглядом, наче був нашим командиром.

І справді, хоча одяг у нього був поганенький і слів незнайомиць не добирав, проте він не був схожий на простого матроса; він більше скидався на помічника капітана або шкіпера, який звик віддавати накази та карати. Чоловік із візком розповів нам, що моряк прибув учора вранці поштовим диліжансом до готелю “Король Георг” і розпитував там, які трактири можна знайти на узбережжі. Почувши, напевно, про наш заклад хороші відгуки і довідавшись, що він розташований на відлюдді, капітан вирішив оселитися саме у нас. От і все, що нам вдалося довідатися про свого гостя.

¹ Кабестан — лебідка з барабаном на вертикальному валу для піднімання вантажів, підтягування суден до причалів, витягання суднових якорів тощо.

He was a very silent man by custom. All day he hung round the cove, or upon the cliffs, with a brass telescope; all evening he sat in a corner of the parlour next the fire, and drank rum and water very strong. Mostly he would not speak when spoken to; only look up sudden and fierce, and blow through his nose like a fog-horn; and we and the people who came about our house soon learned to let him be. Every day, when he came back from his stroll, he would ask if any seafaring men had gone by along the road. At first we thought it was the want of company of his own kind that made him ask this question; but at last we began to see he was desirous to avoid them. When a seaman put up at the 'Admiral Benbow' (as now and then some did, making by the coast road for Bristol), he would look in at him through the curtained door before he entered the parlour; and he was always sure to be as silent as a mouse when any such was present. For me, at least, there was no secret about the matter; for I was, in a way, a sharer in his alarms. He had taken me aside one day, and promised me a silver fourpenny on the first of every month if I would only keep my 'weather-eye open for a seafaring man with one leg', and let him know the moment he appeared. Often enough, when the first of the month came round, and I applied to him for my wage, he would only blow through his nose at me and stare me down; but before the week was out he was sure to think better of it, bring me my fourpenny piece, and repeat his orders to look out for 'the seafaring man with one leg.'

How that personage haunted my dreams, I need scarcely tell you. On stormy nights, when the wind shook the four corners of the house, and the surf roared along the cove and up the cliffs, I would see him in a thousand forms, and with a thousand diabolical expressions. Now the leg would be cut off at the knee, now at the hip; now he was a monstrous kind of a creature who had never had but the one leg, and that in the middle of his body. To see him leap and run and pursue me over hedge and ditch was the worst of nightmares. And altogether

Він був мовчазною людиною. Цілими днями тинявся берегом бухти або лазив по скелях з латунною підзорною трубою, а вечорами сидів біля каміна в кутку вітальні та пив ром, лише злегка розводячи його водою. Переважно не відповідав, коли до нього зверталися, а лише кидав різкий суворий погляд і сопів, немов корабельна сирена. Незабаром як ми, так і наші гості звикли до того, що краще його не чіпати. Щодня, повернувшись із прогулянки, він запитував, чи не проходили повз трактир які-небудь подорожні моряки. Спочатку ми думали, що йому не вистачає компанії таких самих гульвіс, і тому він постійно про них питає, але потім почали здогадуватися, що насправді він прагне бути якнайдалі від них. Коли, мандруючи до Бристоля дорогою над морем, до "Адмірала Бенбоу" заходив час від часу якийсь моряк, капітан, перш ніж увійти до вітальні, завжди розглядав його з-за штори на дверях. У присутності таких гостей він завжди сидів тихо, як миша. Я знав у чому тут справа, адже капітан поділився зі мною своїми тривогами. Одного разу він відвів мене бік і пообіцяв платити чотири срібні пенси першого числа кожного місяця, якщо я "пильнуватиму одноногого моряка" і повідомлю його відразу ж, як тільки він у нас з'явиться. Досить часто, коли наставало перше число і я нагадував йому про свій заробіток, капітан лише сопів і люто дивився на мене; але не проходило й тижня, як він змінював свою думку, приносив мені чотири пенси і повторював наказ "пильнувати одноногого моряка".

Чи треба казати, що цей одноногий тип переслідував мене у снах? Штормовими ночами, коли всі чотири кутки будинку дрижали від вітру, а буруни ревіли в затоці й з гуркотом розбивалися об скелі, він приходив до мене уві сні в тисячах постатей і з тисячами диявольських гримас на обличчі. Іноді той моряк мав ногу, відрізану до коліна, а іноді — до стегна; деколи він здавався мені якоюсь жахливою потворою, котра від народження мала тільки одну ногу, та й та стирчала з середини тулуба. У моїх найстрашніших сновидіннях він сказав, біг і гнався за мною через огорожі та канали. Одним сло-

Серія “БІЛІНГВА”

*Твори англійських і американських письменників
одночасно мовою оригіналу та в перекладі
українською*

Вийшли друком:

- **Ф. Скотт Фіцджеральд.** The Great Gatsby = Великий Гетсбі.
- **Вільям Шекспір.** Romeo and Juliet = Ромео і Джульєтта.
- **Едгар Аллан По.** The Black Cat and Other Stories = Чорний кіт та інші історії.
- **Едгар Аллан По.** The Murders in the Rue Morgue and Other Stories = Вбивства на вулиці Морг та інші історії.
- **Джером К. Джером.** Three Men in a Boat (To Say Nothing of the Dog) = Троє у човні (не кажучи про пса!).

- **Джером К. Джером.** Three Men on the Bummel = Троє на бумелі.
- **Чарльз Дікенс.** A Christmas Carol in Prose, Being a Ghost Story of Christmas = Різдвяна пісня в прозі, або Різдвяне оповідання з привидами.
- **Джек Лондон.** Love of Life = Любов до життя.
- **Джек Лондон.** The Call of the Wild and Other Stories = Поклик предків та інші історії.
- **Артур Конан Дойл.** The Adventures of Sherlock Holmes. The Red-Headed League and Other Stories = Пригоди Шерлока Холмса. Спілка рудих та інші історії.
- **Артур Конан Дойл.** The Adventures of Sherlock Holmes. The Speckled Band and Other Stories = Пригоди Шерлока Холмса. Пістрява стрічка та інші історії.
- **Артур Конан Дойл.** The Hound of the Baskervilles = Собака Баскервілів.
- **Герберт Веллс.** The Magic Shop: Selected Stories = Чарівна крамниця: вибрані оповідання.
- **Герберт Веллс.** The Man Who Could Work Miracles: Selected Stories = Чудотворець: вибрані оповідання.
- **Марк Твен.** The Adventures of Tom Sawyer = Пригоди Тома Соєра.
- **Ернест Сетон-Томпсон.** Lobo, Snap, Domino and Other Stories = Лобо, Снеп, Доміно та інші історії.
- **Оскар Вайльд.** The Picture of Dorian Gray = Портрет Доріана Грея.

- **Джордж Орвелл. 1984 = 1984.**
- **Роберт Льюїс Стівенсон. The Suicide Club = Клуб самогубців.**

Книги цієї серії, що вже вийшли друком, а також інші можна придбати в магазині **“Абзац” (01054, м. Київ, вул. Стрілецька, 28; тел.: (044)-581-15-68)** або замовити на сайтах видавництва **“Знання”**: **www.znannia.com.ua**; **www.znannia.com**.